

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2006. május 22.

HORVÁT NÉPISMERET

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

OKTATÁSI MINISZTERIUM

NAPIŠITE ESEJ (OPSEG: OD 600 DO 700 RIJEČI) O JEDNOJ OD NAVEDENIH TEMA! PROČITAJTE IZVORNE TEKSTOVE, POGLEDAJTE ILUSTRACIJE, ZATIM OBRAZLOŽITE OSOBNO MIŠLJENJE O TEMI KOJU STE ODABRALI!

- 1. Malo je država u Europi i u svijetu koje imaju na relativno malom prostoru raznoliku prirodnu ljepotu i bogatu kulturnu baštinu. Opišite gospodarstvo, neke od kulturnih spomenika dalmatinskih gradova Splita i Dubrovnika! Zašto vole turisti te gradove, u čemu se nalazi njihova specifična ljepota, privlačnost?**

(Dubrovnik)

«Brz rast naseljenosti u Splitskom primorju posljedica je snažnog razvoja gospodarstva, ponajprije industrije. Split je postao najveće gospodarsko, kulturno, obrazovno, zdravstveno, upravno i političko središte Dalmacije. To je dodatno privuklo ljude u Split i susjedna priobalna naselja. Tvornice su građene uz obalu. Neke od njih su veliki zagađivači prirode. To je ponajprije kemijska industrija i proizvodnja cementa u Kaštelanskom zaljevu koji je danas jedan od najzagađenijih dijelova hrvatskog Jadrana.»

(Grupa autora: Povijest i zemljopis, priručnik za hrvatske manjinske škole)

Moguće rješenje:

- Broj stanovnika: Split: 190 000, Dubrovnik: 50 000 stanovnika
- Gospodarstvo: industrija, trgovina, turizam; školstvo: srednje škole i fakulteti
- Spomenici kulture: Split: Dioklecijanova palača (svjetska baština UNESCO-a), katedrala Sv. Dujma, brojni muzeji; Dubrovnik: Knežev dvor, Onofrijeva česma, tvrđava Lovrijenac, crkva Sv. Vlaha, palače
- Ako je učenik boravio u tim gradovima opisat će i osobne dojmove, očekuje se da će se učenici služiti informacijama iz književnih djela, turističkih vodiča, Interneta.

2. Kako često posjećujete školsku knjižnicu/čitaonicu? Opišite zgradu u kojoj se knjižnica nalazi! Koliko ima prostorija u knjižnici, kako su police u njima rasprostranjene? Na temelju dolje navedenog kratkog povijesnog pregleda zagrebačke knjižnice, navedite razdoblja, prilike koje su pridonijele proširivanju građe u vašoj knjižnici/čitaonici! Kako se osjećate u knjižnici? Kakve su usluge, ima li informacijske službe, obraćate li se knjižničaru/knjižničarki pitanjima, vezanim uz pojedina predmetna područja?

(Stara zgrada Sveučilišne knjižnice u Zagrebu. 1913. godine je otvorila vrata javnosti, a od 1995. pripada Hrvatskom državnom arhivu.)

«Knjižnica se tijekom 19. st. povećavala brojnim darovnicama (među kojima se izdvajaju one Josipa Sermagea, Eleonore Patačić i Maksimilijana Vrhovca te – zaslugom Ise Kršnjavog – otkupljene knjižnice Antona Springera, bana Nikole Zrinskog i Ljudevita Gaja), pa je Kostrenčića u nastojanjima za novim prostorom podržao Velimir Deželić, prvi upravitelj Knjižnice (Kraljevske sveučilišne) na Marulićevu trgu. Knjižničarom postaje Matija Smodek koji je knjižnu građu uskladio prema tadašnjim bibliotekarskim pravilima.»

(Prospekt Nacionalne i sveučilišne knjižnice)

Moguće rješenje:

- Učenik opisuje svoju, dobro poznatu knjižnicu, čitaonicu.
- Učenik ne mora poznavati točan broj knjiga, ali može otprilike rekonstruirati veličinu knjižnice, širinu prostorija.
- U pismenom radu bit će više informacija o razdoblju učenikovog školovanja.
- Važno je da učenik sumira stečene dojmove u knjižnici.

3. Napišite modernu priču na temelju ilustracije «Ježeva kućice»! Služite se motivima iz narodne i umjetničke priče kao i suvremenim filmskim i kazališnim tehnikama! (Moguće je i crtanjem dopuniti rad.) Oko priče se razvila rasprava jezičnog karaktera, zbog čega je knjiga skinuta s popisa lektire za osnovnu školu? Obrazložite, zašto vam je važno da svi učenici u 1. razredu osnovne škole pročitaju vašu verziju «Ježeva kućice»!

(Ježurka Ježić, glavna junakinja priče «Ježeva kućica», lektire za 1. razred osnovne škole)

«Ježeva kućica trebala se vratiti na popis lektire za osnovne škole. No, s tog je popisa nestala i to zato što 'nije napisana hrvatskim jezikom'.»

«Ježevu kućicu, knjigu koja je obilježila djetinjstvo mnoge djece, na popis lektire vratilo je posebno povjerenstvo na čelu s prof. dr. Dubravkom Težak».

«»Bilo je dogovoreno da će Ježeva kućica biti na službenom popisu knjiga za 1. razred. Ježeva kućica ima veliku odgojnu ulogu. U njoj se govori o ljubavi prema domu i to je bila naša glavna vodilja zašto smo to djelo vratili u lektiru», rekla je članica povjerenstva Mirjana Sučević.»

(Vijesti, Internet/2005.)

Moguće rješenje:

- Učenik će sastaviti priču kreativno, ako poznaje Čopićev tekst, bit će više vezan za original. Očekuje se djelo u duhu znanstvene fantastike ili krimića.
- Prvi dio rada je sama priča, a u drugom dijelu učenik mora objasniti svoj stav.
- Priča mora odgovarati svim uvjetima umjetničkog djela: karakterizacija, struktura, stilistika kao i jezične crte.
- Važno je kako uspijeva učenik sastaviti umjetnički tekst.

Értékelési szempontok:

A megoldási útmutatóban adott megoldási javaslatok (a kérdésekre adható válaszok) csak irányadónak tekintendők, minden a javító tanár által elfogadottnak ítélt megoldás jó.

Tartalom: 50 pont

A tartalmi kifejtés minőségének kritériumai:

- a téma megértése, alapos ismerete, a jelölt tájékozottsága a témában **10 pont**
- összefüggések megteremtése **10 pont**
- önálló problémakezelés, fogékonyság a problémák iránt **5 pont**
- az érvelés minősége, az állítások bizonyítása **5 pont**
- lényegkiemelés, rendszerező képesség **10 pont**
- milyen módon építi be tartalmilag a kérdésekre adott válaszokat a fogalmazás egészébe **10 pont**

Formai feltételek: 15 pont

Kritériumok:

- a mondanivaló egysége, a standard kérdések beépítettsége a dolgozat egészébe, szerkezeti arányosság **10pont**
- tagolás **3 pont**
- az adott terjedelem megtartása **2 pont**

Élményszerűség, egyéni állásfoglalás, vélemény megfogalmazása: 15 pont

Kritériumok:

- Az előadásmód élményszerűsége, a jelölt emocionális hozzáállása (érzékeltető-e a dolgozatban a jelölt érzelmi kötődése) **5 pont**
- A gyűjtött anyag produktív összefoglalása, nem egyszerű reprodukálása **5 pont**
- Adekvát és személetes példák **3 pont**
- Az eredmény egyéni értékelése **2 pont**

Témaválasztás, újszerű megközelítés: **10 pont**

Kritériumok:

- mennyire újszerű a téma **3 pont**
- tudott-e a dolgozat a szokványostól eltérő megközelítéssel szolgálni **5 pont**
- mennyire újszerű a projekt eredményének prezentálása **2 pont**

Nyelvi megformáltság: **10 pont**

Kritériumok:

- Gördülékeny, szabatos, a feladatnak megfelelő stílus **2 pont**
- Adekvát és változatos szóhasználat **3 pont**
- Nyelvtani pontosság **5 pont**

Összesen:	100 pont	
-----------	----------	--